

PUNT PER PUNT

Cita cultural
Dimarts, 12 de desembre, a les 20 hores,
a la Seu Universitària d'Alacant
Presentació del llibre:
Les torres de l'Horta d'Alacant
<https://goo.gl/LL1P6K>

Curs de valencià B2 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 14. L'amor i el romanticisme

A Comprensió escrita

Llig el text següent i, després, respon a les preguntes dels exercicis 1, 2 i 3.

Aproximació al concepte amor

Definir el concepte *amor* no és, ni de bon tros, un maldecap circumscrit exclusivament a l'època actual, sinó que ha ocupat durant segles tota la humanitat i, també, els escriptors de diverses èpoques i disciplines del saber humà, des dels clàssics com Plató o Ovidi, fins a autors contemporanis com Erich Fromm o Núñez Mosteo, passant per tota la tradició poètica trobadoresca i el tòpic de l'amor cortès.

Si partim de l'època clàssica, Plató va escriure el diàleg *El banquet* o *Simposi* al voltant de l'any 380 aC. Aquesta obra tracta el tema de l'amor des de la base del mite de l'androgenisme, segons el qual, originàriament, l'ésser humà estava format per dos homes units, dos dones unides o un home i una dona units. En voler suplantar els déus, Zeus va castigar els humans i els va dividir en dos parts. Des d'aleshores, cadascú cerca la mitat que li falta per a sentir-se complet.

D'altra banda, Ovidi va escriure en el segle I aC l'*Ars amatoria*, una obra en què s'aproxima a la temàtica amorosa des d'un punt de vista didàctic, però amerat d'ironia i humor. L'obra d'Ovidi pretén ser un manual que mostra tant diverses tècniques de seducció, com també consells per a conèixer en parella. Està dividida en tres llibres, els dos primers dedicats a l'home i el darrer, a la dona.

En l'imprescindible assaig *Diccionari per a ociosos* (1964), Joan Fuster fa referència a una frase taxativa: «l'amor és una invenció del segle XII». Enfront de la unió conjugal concebuda com a un contracte mercantil que impulsava l'Església de Roma en l'occident cristià medieval, els trobadors càtars provençals van divulgar una visió de l'amor ben diferent, festiva i apassionada: l'amor cortès, que es va anar espiritualitzant, posteriorment, en l'obra d'autors com Dante i Petrarca, pertanyents al *dolce stil nuovo*. Aquest concepte va anar transformant-se i enriquint-se amb aportacions d'escriptors d'altres èpoques, com William Shakespeare, amb *Romeu i Julieta*, o Gustave Flaubert, amb la novel·la *Madame Bovary*.

En la seua teoria de l'amor, el psicoanalista alemany Erich Fromm distingeix diversos tipus d'amor: el paternofilià, el fraternal, el matern, l'eròtic, el narcisista i l'amor a Déu. Tanmateix, en referir-se a la societat occidental contemporània, hi percep la «desintegració de l'amor» a causa del materialisme imperant, que ha dut l'individu a una posició egocèntrica i hedonista en què el sentiment de l'amor acaba diluint-se.

Per un altre costat, el sociòleg Núñez Mosteo explica que, possiblement, quan ens enamorem, estem posant en pràctica, de manera inconscient, totes les pautes que s'han anat establint durant diverses èpoques en la ficció literària i, ara també, en la cinematogràfica. Si ens hi fixem, la majoria de les històries de ficció contenen, almenys, un idil·li. Per tant, el sociòleg afirma que l'amor romàntic, tal com el coneixem actualment, no existiria si no s'hagueren creat eixos models que han permès idealitzar l'amor i que ens mouen a cobejar-lo en les nostres relacions de parella. És a dir, ens deixem engalipar per la idealització que mostra la ficció i que, tan sovint, es troba molt allunyada de la realitat. Aquesta pot ser la causa de la frustració o de la ruptura d'algunes relacions: constatar que no és gens fàcil protagonitzar una història d'amor de pel·lícula.

Al marge de totes aquestes reflexions, i per a acabar-ho d'adobar, l'amor també ha sigut i és objecte d'estudi de la ciència. Així, és molt probable que, en més d'una ocasió, hàgem sentit expressions com la següent: «és que tinc molta química amb

eixa persona!» Doncs bé, resulta que eixa al·lusió a la química no és, de cap de les maneres, una metàfora. En realitat, l'amor té també una base química, que pot explicar per què sentim atracció o no per alguna persona. En aquest sentit, hi ha estudis que se centren en el paper decisiu que exerceixen en el procés amorós algunes substàncies, com ara la dopamina, la serotonina i l'oxitocina.

Siga com siga, hi ha una evidència que no es pot negar: com a conseqüència del seu caràcter subjectiu i abstracte, definir l'amor és, sens dubte, ben complex i requereix, en tot cas, una aproximació multidisciplinària. I, encara així, difícilment podrem convèncer els enamorats que el que senten (i els fa creure's únics) no és més que un invent, una imitació o una simple i incontrolable successió de reaccions químiques.

Saps que *maldecap*, escrit junt, significa 'preocupació, pertorbació de l'ànim'? I que quan volem fer referència a la cefalàlgia s'escriu separat (*mal de cap*)?

Exercici 1.

Respon a les preguntes següents:

- Segons el mite de l'androgenisme de Plató, com estava format l'ésser humà originari?
- Quants llibres de l'*Ars amatoria* estaven dedicats a l'adoctrinament de la dona?
- En quants i quins tipus classifica l'amor Erich Fromm?
- Per què algunes relacions de parella acaben frustrant-se?
- Quines són algunes de les substàncies químiques presents en el procés d'enamorament?

Exercici 2.

Elegeix la resposta correcta entre les opcions que t'ofereix:

- Definir la noció de *amor* ha ocupat...
- Què divulgaven els trobadors?
- Què solen contenir normalment les històries de ficció?
- Què ens permet sentir atracció cap a altres persones?
- Com és el concepte d'amor?

a) ...només els escriptors clàssics	...la humanitat de l'època actual	...la humanitat i escriptors de totes les èpoques
b) El concepte d'amor conjugal	El concepte d'amor cortès	El concepte d'androgenisme
c) Una acció violenta	Un to d'ironia	Una relació amorosa
d) La química	Les històries de ficció	L'amor fraternal
e) Concret	Subjectiu i abstracte	Objectiu

Exercici 3.

Digues si són verdares (V) o falses (F) les afirmacions següents:

- En el mite de l'androgenisme, alguns déus van voler suplantar la posició de Zeus i, aquest, com a càstig, va dividir l'ésser humà en dos parts.
- Els autors del *dolce stil nuovo* van espiritualitzar el concepte de l'amor cortès.
- Segons Erich Fromm, el materialisme potencia l'amor.
- Segons Núñez Mosteo, les històries de ficció han establert les pautes de l'amor.
- Les obres de ficció sempre mostren comportaments amorosos molt pròxims a la realitat.

Fascicle 14. L'amor i el romanticisme

B Normativa i gramàtica

B1. El participi i la concordança del participi

1 El participi és una forma no personal del verb (al costat del gerundi i de l'infinitiu), que flexiona en gènere i nombre:
• *comprat, comprada, comprats, comprades*
• *fet, feta, fets, fetes*
• *pansit, pansida, pansits, pansides*

2 La funció principal del participi és formar tots els temps verbals compostos, precedit del verb auxiliar *haver*: *he partit, hauran dut, havia inclòs, hàgem tornat...*
A més, també funciona sovint com a adjectiu (*home cansat, roba estesa...*) o com a substantiu habilitat (*trobada, rebut, avinguda...*).

3 La **primera conjugació** fa el participi acabat en les desinències *-at, -ada, -ats, -ades*:
• *netejat, netejada, netejats, netejades*
• *conjugat, conjugada, conjugats, conjugades*
• *estimat, estimada, estimats, estimades*

6 Els verbs compostos de *pondre* fan el participi així:
• *respost, resposta, respostos, respostes*
Mentre que *moldre, dissoldre* o *resoldre* fan:
• *resolt, resolta, resolts, resoltes*
Els verbs més habituals solen presentar un participi irregular: *vist, fet, tret, cuit, dut, dit, sigut, etc.*

5 En canvi, molts verbs de la 2a fan el participi en *s*. Es tracta dels verbs *emetre, atendre, fondre, prendre, cloure* i derivats:
• *emés, emesa, emesos, emeses*
• *atés, atesa, atesos, ateses*
• *confós, confosa, confosos, confoses*
• *inclòs, inclosa, inclosos, incloses*

4 La **segona conjugació** sol fer el participi acabat en *-ut, -uda, -uts, -udes*:
• *vençut, vençuda, vençuts, vençudes*
• *romput, rompuda, romputs, rompudes*
• *tingut, tinguda, tinguts, tingudes*
• *begut, beguda, beguts, begudes*
• *viscut, viscuda, viscuts, viscudes*

7 La **tercera conjugació** quasi sempre fa el participi acabat en *-it, -ida, -its, -ides*:
• *cosit, cosida, cosits, cosides*
• *adormit, adormida, adormits, adormides*
• *reunit, reunida, reunits, reunides*
En canvi, *cobrir, obrir* i derivats el fan així:
• *obert, oberta, oberts, obertes*

8 Els participis de *omplir, complir, oferir* i *establir* poden presentar la forma regular (*omplit, oferit...*) o les secundàries *omplert, complert, ofert, establert*. Els participis de *imprimir* i *morir* són *imprés* i *mort*. Aquest últim, també pot funcionar com a participi de *matar* (al costat de *matat*): *Els soldats han mort tots els habitants del poble*.

9 Si, en una oració amb un temps verbal compost, substituïm el complement directe per un pronom feble, **el participi pot concordar** amb eixe pronom:
• *He comprat el llibre = L'he comprat*
• *He comprat la llibreta = L'he comprada*
• *He comprat els llibres = Els he comprats*
• *He comprat les llibretes = Les he comprades*

B2. Verbs: temps compostos

1 Els temps verbals compostos són els que es formen amb el verb *haver* conjugat (que és el que aporta les desinències que indiquen la persona, el temps i el mode) i el participi del verb principal (que és el que aporta el sentit).

2 El **perfet d'indicatiu** es forma amb el verb *haver* en present d'indicatiu seguit del participi:
• *he ajudat, has ajudat, ha ajudat, hem ajudat, heu ajudat, han ajudat*

3 El **plusquamperfet d'indicatiu** es forma amb el verb *haver* en imperfet d'indicatiu seguit del participi:
• *havia perdut, havies perdut, havia perdut, havíem perdut, havíeu perdut, havien perdut*

6 El **condicional perfet** es forma amb el verb *haver* en condicional simple seguit del participi:
• *hauria anat, hauries anat, hauria anat, hauríem anat, hauríeu anat, haurien anat*

5 El **futur perfet** es forma amb el verb *haver* en futur simple seguit del participi:
• *hauré crescut, hauràs crescut, haurà crescut, haurem crescut, hauréu crescut, hauran crescut*

4 El **passat anterior** es forma amb el verb *haver* en passat simple seguit del participi:
• *haguí dut, hagueres dut, hagué dut, haguérem dut, haguéreu dut, hagueren dut*

7 El **perfet de subjuntiu** es forma amb el verb *haver* en present de subjuntiu seguit del participi:
• *haja respost, hages respost, haja respost, hàgem respost, hàgeu respost, hagen respost*

8 El **plusquamperfet de subjuntiu** es forma amb el verb *haver* en imperfet de subjuntiu seguit del participi:
• *haguera fet, hagueres fet, haguera fet, haguérem fet, haguéreu fet, hagueren fet*
També és possible, encara que secundària, la forma en *s*: *hagués, haguesses, hagués, haguéssem, haguésseu, haguessen*.

9 Finalment, el **gerundi** i l'**infinitiu compostos** es formen unint el gerundi i l'infinitiu simples de *haver* al participi corresponent:
• *havent jugat, havent vist, havent acabat*
• *haver escoltat, haver perdut, haver sentit*

Exercici 4.

Fes la concordança del participi en les frases en què hem substituït el complement directe determinat:

- He llogat la casa ▶ L'he _____
- Han dut les cistelles ▶ Les han _____
- Han agraït la informació ▶ L'han _____
- Han cremat els troncs ▶ Els han _____
- Havia fet les tasques ▶ Les havia _____
- Li haurà dut el menjar ▶ Li l'haurà _____
- Havíeu vençut la por ▶ L'havíeu _____
- Han inclòs les begudes ▶ Les han _____
- Has tret els estalvis ▶ Els has _____
- Hauran escurat la vaixella ▶ L'hauran _____

Exercici 5.

A continuació t'oferim alguns verbs conjugats en temps simples. Canvia'ls pel verb *haver* conjugat en eixe mateix temps seguit del participi corresponent. Fixa't en l'exemple:

Exemple: *Ell parle* ▶ *Ell haja parlat*

- Jo introduiré ▶ _____
- Nosaltres féiem ▶ _____
- Ella sap ▶ _____
- Tu serviries ▶ _____
- Conduint ▶ _____
- Els perderen ▶ _____
- Jo estiguí ▶ _____
- Ell agraià ▶ _____
- Vosaltres esperareu ▶ _____
- Nosaltres enteníem ▶ _____
- Jo concloc ▶ _____
- Vosaltres fóreu ▶ _____
- Ell batria ▶ _____
- Tu prometies ▶ _____
- Vosaltres resoldreu ▶ _____
- Trametent ▶ _____
- Nosaltres vencerem ▶ _____
- Tu interrompes ▶ _____
- Jo responc ▶ _____
- Els bevien ▶ _____

Exercici 6.

Ompli els buits del text següent amb les paraules adequades, d'acord amb les indicacions que apareixen entre parèntesis. Si t'ofereix dos paraules separades per una barra (/), tria'n una. Si t'ofereix un verb en infinitiu, conjuga'l:

Els trobadors i l'amor cortès

Des del segle XII es va desenvolupar _____ (A / EN) Occitània una literatura profana _____ (PARTICIPI DE PRODUIR) i consumida per les capes cultes i escrita en provençal, una varietat de l'occità parlada a la Provença. Així, en el continuu lingüístic format per les terres de parla occitana i catalana, el provençal va esdevindre la llengua pròpia de la lírica culta, _____ ('D'UNA MANERA PRÀCTICA') fins a l'època d'Ausiàs March (segle XV).

El catarisme occità oposava l'amor cortès a la prosaica unió conjugal eclesialística. L'amor cortès es basava en la conducta del _____ ('QUE FORMA PART D'UNA CORT'), és a dir, l'individu que viu a la cort i que és un model d'educació, de refinament i d'espiritualitat; es tracta, per tant, d'una _____ ('ACCIÓ O EFECTE DE TRASLLADAR') al _____ ('ESPÀI, ÀMBIT', EN SENTIT FIGURAT, 'EXTENSIÓ DE TERRA') literari de la relació de fidelitat-vassallatge existent en la societat feudal d'aquella època, en què el _____ ('LLIGAM MORAL, UNIÓ O RELACIÓ ENTRE DOS PERSONES') senyor-vassall equival al de la dama amb el trobador, respectivament. Així doncs, no _____ (HEM / DEVEM) d'oblidar que la lírica de l'amor cortès era una convenció, _____ (INCLÚS / INCLÓS) un rei podia fer poesia trobadoresca i assumir el paper de vassall.

Aquesta temàtica és present en diversos gèneres, com ara la cançó. En l'última estrofa d'aquesta composició, _____ (ANOMENADA / NOMENADA) *tornada*, sol aparèixer el nom de la dama amagat _____ ('DAVALL') un _____ ('NOM FALS USAT EN LLOC DEL NOM REAL'), denominat *senyal*. Amb _____ (LA / EL) *senyal*, es pretenia que només el trobador i la dama _____ (SABER) que aquesta era la destinatària de la composició, ja que solia ser una noble casada. Al voltant d'aquestes relacions cortesanes també sovintejaven uns altres personatges, com és el cas del gelós, que era el marit de la dama, o dels llausangers, que eren aduldors del marit i s' _____ (ENCARREGAR) de descobrir aquesta aventura i _____ (CONFESSAR-LI-LA / CONFESSAR-LI-HO).

Pel que fa al procés de l'amor cortès, el trobador havia de passar per diverses etapes, ja que, en un primer moment, aquest es trobava en un _____ ('ESCALÓ') molt baix i havia d'ascendir per a esdevindre mereixedor de l'amor de l'estimada, que es trobava en una posició molt més elevada. Normalment, el procés amorós començava a través de la vista, ja que l'enamorat es fixava en la dama i, després, li _____ (RETRE) culte des de la distància. Seguidament, l'enamorat declarava el seu amor, que, en un primer moment, era _____ ('NO ACCEPTAT') per l'estimada. No obstant això, el trobador seguia insistint i li prometia _____ ('QUALITAT DE LLEIAL') eterna. El pas següent consistia a manifestar, mitjançant laments, el gran patiment que sentia a causa de l'amor no _____ (PARTICIPI DE CORRESPONDRE). A continuació, el trobador havia de demostrar la seua vàlua amb actes heroics que, en alguns casos, aconseguien guanyar el cor de l'estimada. En cas que el _____ ('ACCIÓ DE FESTEJAR') fóra efectiu, el trobador assolia el seu objectiu i es consumava l'amor d'amagat, que mantenien ocult amb molta cura _____ (PER A QUÈ / PERQUÈ) ningú _____ (DESCOBRIR) el seu amor secret.

En definitiva, les històries basades en l'amor cortès van fer fortuna, _____ (MALGRAT QUE / AIXÍ DONCS) no hi haja cap _____ (DATA / DADA) empírica ni

cap registre històric que ens _____ (PERMETRE) _____ ('INVESTIGAR O INDAGAR FINS A DESCOBRIR LA VERITAT D'UNA COSA') si aquells poemes eren belles ficcions o fets reals duts a la literatura. Fóra com fóra, el que resulta hui dia innegable és que aquest tòpic literari acabaria determinant la concepció posterior de l'amor en tota la cultura d'Occident.

Saps que *continuum* és un cultisme que significa 'sèrie d'elements homogenis'?

Vocabulari i pronúncia

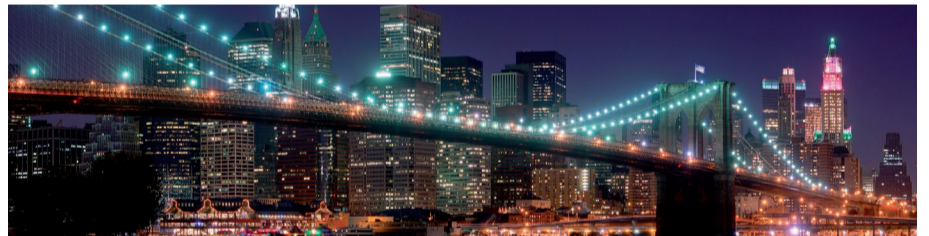
Les relacions sentimentals

Exercici 7.

Escriu en els buits de les frases següents la paraula adequada de les que t'ofereix en el requadre:

festejar, gelosia, pretendent, novençà, noces, amorettes, anular, idil·li, carabassa, correspondre, padrina, testimoni

- El meu nóvio em va conquerir el cor amb les _____ que em deia.
- Hi ha gent que s'endeuta fins a les celles per a poder pagar-se el viatge de _____.
- Estaven molt enamorats. Van viure un gran _____.
- Hem dit a la mare si vol ser la nostra _____ de boda.
- El casament civil que havíem de celebrar hui s'ha cancel·lat perquè no hi han assistit els _____.
- Carles estimava molt a Carme, però ella no el va _____ i li va donar _____.
- Els meus pares van començar a _____ quan tenien vint anys.
- Ara ja vos heu casat! Brindem per la nova la vida com a _____!
- La _____ va ser la causa del trencament de la relació.
- El seu _____ li va posar l'anell en el dit _____ mentre li declarava amor etern.

Exercici 8.

Escolta atentament les set definicions de l'àudio. Després de cada una, et donarem set segons per a escriure la resposta correcta. En acabar, les repetirem de nou i tindràs tres segons més per a respondre. Finalment, et direm les solucions.

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u14-a01.mp3>

1. CER _____	5. DIV _____
2. CÒN _____	6. PLA _____
3. RAN _____	7. FAD _____
4. LUX _____	

Exercici 9.

Escolta atentament aquest dictat. Copia'l i, després, corregeix-lo. En acabar, llig-lo tu en veu alta, vinculant la forma escrita amb la pronúncia adequada.

Guillem de Cabestany i la llegenda del cor menjat
<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u14-a02.mp3>

